

Ympäristöluvitukset uusiomateriaalien hyödyntämisessä

Pohjois-Savon ELY-keskus 2024

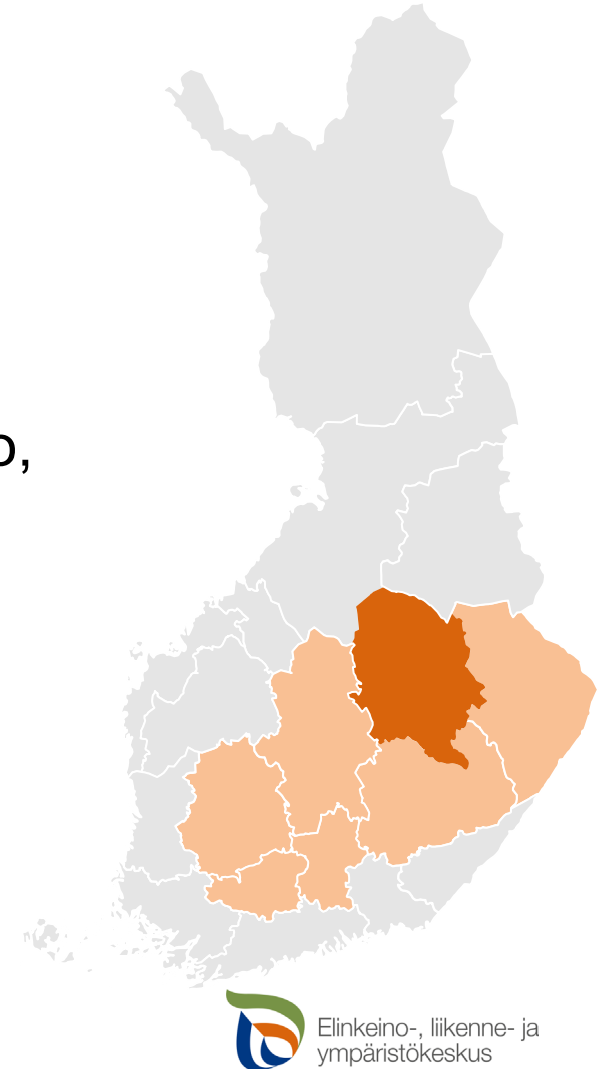

Pohjois-Savon ELY-keskuksen tehtävät

- Yritysten neuvonta-, rahoitus- ja kehittämispalvelut
- Maaseutuyrittäjäyys ja maaseudun elinvoimaisuus, kalatalous
- Elinkeinoelämän ja innovaatioympäristön kehittäminen
- Työmarkkinoiden toiminta ja työllisyys
- Teiden kunnossapito
- Teiden suunnittelu ja rakentaminen
- Liikenteen lupa-asiat
- Joukkoliikenteen järjestäminen
- Liikenneturvallisuus
- Ympäristönsuojelu
- Alueidenkäyttö, yhdyskuntarakenne ja rakentamisen ohjaus
- Kulttuuriympäristön hoito
- Luonnon monimuotoisuuden suojelu ja kestävä käyttö
- Vesivarojen käyttö ja hoito
- Ympäristön tilan seuranta
- Ympäristötiedon tuottaminen ja -tietoisuuden edistäminen
- Maahanmuutto, maahanmuuttajien kotouttaminen ja työllistyminen
- Osaaminen ja kulttuuri

Ympäristönsuojelu ja ilmasto -yksikkö

- Meillä on kolme vastuualuetta. Lisäksi toiminta-alueemme on laaja.
  - Liikenne- ja maahanmuuttoasioissa toimialueeseen kuuluvat myös Pohjois-Karjala ja Etelä-Savo
  - Kalatalousasioissa toimialueeseen kuuluvat myös Etelä-Savo, Pohjois-Karjala, Keski-Suomi, Pirkanmaa ja Häme
- Työskentelemme monipaikkaisesti kuudella eri toimipaikalla.
  - [Pohjois-Savon ELY-keskuksen uutishuone](#)

Ympäristönsuojelu ja ilmasto -yksikkö

- Ympäristönsuojelu
  - Vakituksia valvoja 6, vihreä siirtymä 3
  - Harjoittelija kesäksi
- Ilmasto
  - Hanketyöntekijät hankkeiden mukaan – tällä hetkellä hankkeessa hankekausi vaihtumassa (1-2 hlöä)
- Valvontakohteet
  - energiantuotanto, turvetuotanto, kaivosteollisuus, kemianteollisuus, elintarviketeollisuus, metalliteollisuus pintakäsittely, jätevedenpuhdistamot, satamat, lentokentät kalankasvatuslaitokset, kaatopaikat, eläinsuojat, jätteenkäsittely

Uusiomateriaalit KiertoKasvu - hankkeessa

Halutaan hyödyntää

- Sivuvirrat
- Purkuvirrat
- Hukkavirrat
- Rikastushiekka
- Tuhka

Materiaalina

- Asfaltit
- Betoni
- Purkubetoni, -tiili, -puu
- Hiekoitussepele
- Sivukivi
- Rikastushiekka
- Kipsi
- Pasute

Materiaalina

- Kivituhka
- Ylijäämämaat
- Villat
- Kumi
- Muovi

Sivuvirtojen hyödyntäminen voi olla

- Ympäristöluvanvaraista (AVI, kunta)
- Rekisteröintiä edellyttävää (ns. MARA-asetus)
- Käyttöä tuotteena (ei enää jätettä, EEJ)

Ympäristönsuojelulaki

6 § Selvilläolovelvollisuus

- Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista

7 § Velvollisuus ehkäistä ja rajoittaa ympäristön pilaantumista

- Toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi.
- Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on noudatettava jätelain (646/2011) 2 luvussa säädettyjä yleisiä velvollisuuksia ja periaatteita sekä kemikaalilain (599/2013)

Ympäristönsuojelulaki

- Toiminnalle on haettava ympäristölupa, jos siitä aiheutuu tai saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista
- Jätteen käsittelyn lupavelvollisuudesta on säädetty YSL 27 §:ssä, liitteessä 1
  - jätteen ammattimainen tai laitospäinen käsittely edellyttää pääsääntöisesti ympäristölupaa
  - jätteen esikäsittely (kuten murskaus tai lajittelu) ja jätteen varastointi katsotaan jätteen käsittelyksi, joka edellyttää ympäristölupaa, jos toiminta on ammattimaista tai laitospäistä.
  - luvanvaraiset jätteiden käsittelytoiminnot on lueteltu ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukoissa 1 ja 2, kohdassa 13. ([linkki luettelo](#))

Ympäristöluvanvaraisuus

Ympäristölupa voidaan vaatia myös

- Perustuen naapuruussuhdehaittaan
- Toiminnan sijoittuminen pohjavesialueelle
- Koskee jätteen ammattimaista ja laitosmaista hyödyntämistä, esim. maanrakentaminen tai teollisten prosessien raaka-aine, esikäsittely tai varastointi.
- Lainsäädäntö ei määrittele jätteenkäsittelyn ammattimaisuutta tai laitospaisuutta erikseen
- Luvan tarve arvioidaan tapauskohtaisesti toiminnan luonteen ja laajuuden sekä sen ympäristövaikutusten perusteella.
- Ammattimaiseen toimintaan liittyy ansaitseminen, kyseessä korvausta vastaan tehtävä työ, joka tehdään toiselle. Jätteenkäsittelytoimintaan kuuluvien palveluiden vastikkeellinen tarjonta osoittaa toiminnan ammattimaisuuden
- Laitosmaiseen toimintaan ei tarvitse liittyä ansaintaa. Toiminta voi olla laitosmaista, jos kyseessä on isohko, ohjattu, usein useampivaiheinen käsittelytoiminta

Ympäristölupaviranomainen

Aluehallintovirasto

- YSA 1 §:n mukaan mm seuraavat jätteen hyödyntämistä koskevat luvat:
  - pysyväksi luokitellun jätteen hyödyntäminen, yli 50 000 tn/v
  - laitos tai paikka, jossa hyödynnetään muualla syntynyttä vaaralliseksi luokiteltua jätettä
  - muu jätteen hyödyntäminen, ammattimaista tai laitospaista, yli 20 000 tn/v

Kunta

- YSA 2 §:n mukaan mm seuraavat jätteen hyödyntämistä koskevat luvat:
  - pysyväksi luokitellun jätteen hyödyntäminen, alle 50 000 tn/v
  - muun vaarattoman jätteen hyödyntäminen, ammattimaista tai laitospaista, alle 20 000 tn/v
  - omassa toiminnassa syntyvän jätteen hyödyntäminen, alle 20 000 tn/v

Jätteenkäsittelytoimintaan asetetaan yleisesti vakuus

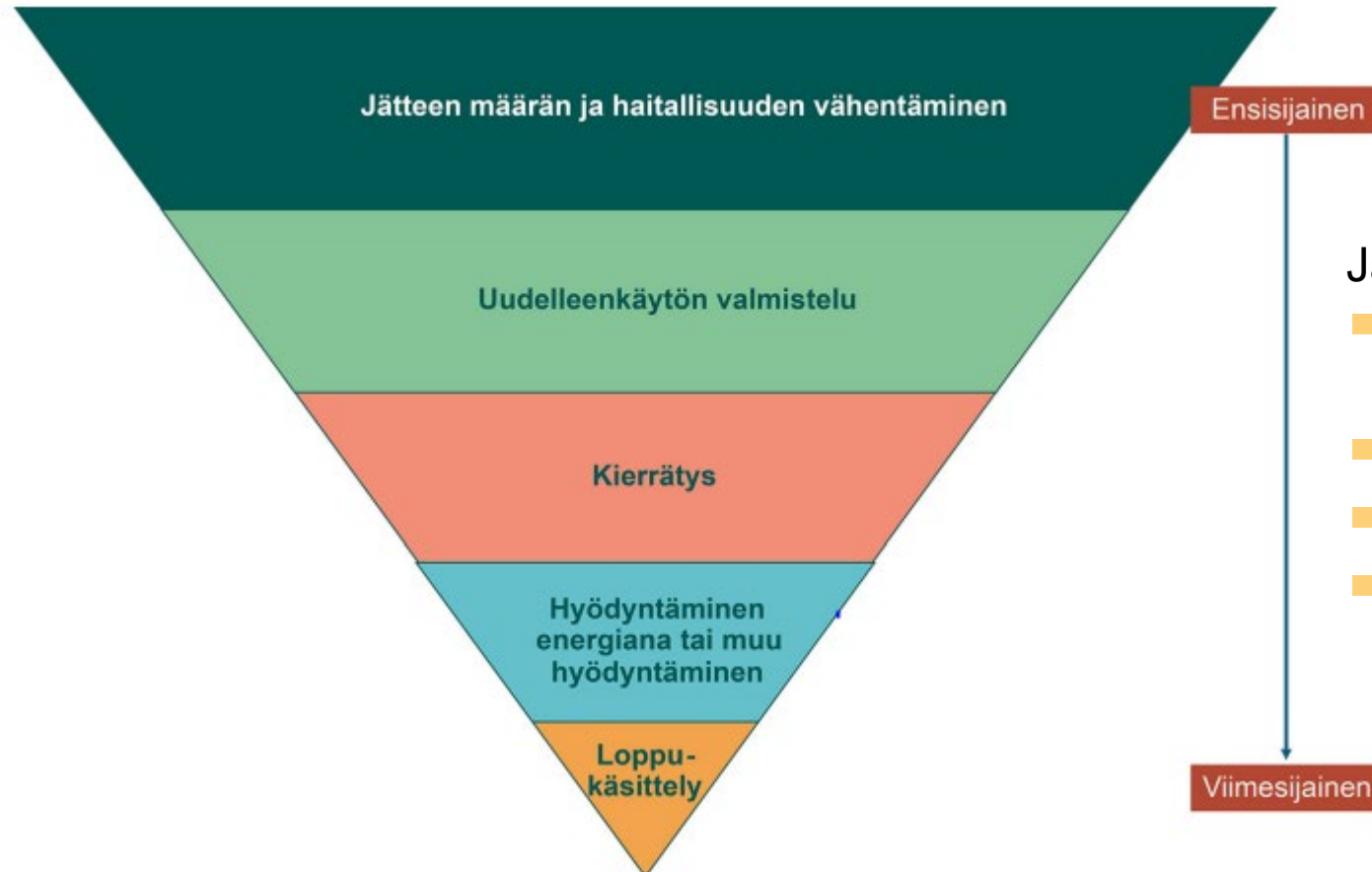
Kunnan taksa ja aluehallintoviraston taksa eriävät toisistaan

Myöntämisedellytykset

Ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain vaatimukset

- Ympäristölupa on tiettyyn paikkaan sidottu prosessi
- Luvan myöntämisessä huomioidaan toiminnan sijantipaikka ja ympäristön herkkyys
- Toiminnasta ei saa aiheutua toiminnan vaikutusalueella yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa (49 §):
  - terveyshaittaa,
  - naapuruussuhdelain mukaista kohtuutonta haittaa naapureille,
  - ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa,
  - maaperän, pohjaveden tai meren pilaantumista,
  - erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista,
  - vedenhankinnan tai muun tärkeän yleisen käyttömahdollisuuden vaarantumista, tai
  - olennaista haittaa saamelaiselinkeinoille tai -kulttuurille. Jos haittoja ei voida ehkäistä riittävästi edes asettamalla lupamääräyksiä, ei lupaa myönnetä.

Jätelain jätehierarkia

Jätelainsäädännön tavoitteena on

- ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle
- vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta
- edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä
- varmistaa toimiva jätehuolto sekä ehkäistä roskaantumista.

Jäteasetus 25 §

- Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava hankkeen suunnittelusta ja toteuttamisesta siten, että jätelain 8 §:n mukaisesti
  - otetaan talteen ja
  - käytetään uudelleen käyttökelpoiset rakennusosat ja -materiaalit ja että
  - toiminnassa syntyy mahdollisimman vähän ja
  - mahdollisimman haitatonta rakennus- ja purkujätettä.

Jäteasetus 26 §

- Rakennus- ja purkujätteen haltijan on järjestettävä erilliskeräys ainakin seuraaville jätelajeille:
  - 1) betoni, tiili, kivennäislaatat ja keramiikka mahdollisuuksien mukaan lajiteltuina jätelajeittain
  - 2) asfaltti
  - 3) bitumi ja kattohuopa
  - 4) kipsi
  - 5) kyllästämätön puu
  - 6) metalli
  - 7) lasi
  - 8) muovi
  - 9) paperi ja kartonki
  - 10) mineraalivillaeriste
  - 11) maa- ja kiviaines

Jäteasetus 26 §

- Erilliskerätty jäte on toimitettava käsittelyyn, jossa mahdollisimman suuri osa jätteestä voidaan valmistella uudelleenkäyttöön, muutoin kierrättää tai hyödyntää materiaalina mahdollisimman korkealaatuisesti
- Metallin, lasin, muovin, paperin ja kartongin jakeista on tarvittaessa lajiteltava erikseen tasalaatuinen huomattavan suurina määrinä syntyvä jäte, jos erilliskeräyksellä saavutetaan kierrätyksen edistämistä
- Vaarallisen jätteen erillään pitämisestä ja sekoittamiskiellosta säädetään jätelain 17 §:ssä. POP-jätteen erillään pitämisestä ja jätehuollosta säädetään POP-asetuksessa (EU 2019/1021)

Jätelaki 5 §

- *Jätteellä* tarkoitetaan ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä.
- EU:n tuomioistuinten oikeuskäytännössä korostettu jätteen määritelmän laajaa tulkintaa ja määritelmästä tehtävien poikkeamien suppeaa tulkintaa
- Jätteen käsitteestä on tullut laaja ja ehkä jopa ylikattava.

Kiertotalouden tavoitteet luovat paineita toiseen suuntaan.

EEJ-sääntelyä kehitetään niin, että jäteperäisten materiaalien tuotteistamista helpotetaan

Jätelaki, sivutuote 5 a §

Aine tai esine ei ole jäte vaan sivutuote, jos se syntyy sellaisessa tuotantoprosessissa, jonka ensisijaisena tarkoituksena ei ole tämän aineen tai esineen valmistaminen, ja:

- 1) aineen tai esineen jatkokäytöstä on varmuus;
- 2) ainetta tai esinettä voidaan käyttää suoraan sellaisenaan tai sen jälkeen, kun sitä on muunnettu enintään tavanomaisen teollisen käytännön mukaisesti;
- 3) aine tai esine syntyy tuotantoprosessin olennaisena osana; sekä
- 4) aine tai esine täyttää sen suunniteltuun käyttöön liittyvät tuotetta sekä ympäristön- ja terveydensuojelua koskevat vaatimukset eikä sen käyttö kokonaisuutena arvioiden aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Jätteen luokittelun päättymisen, EEU

- Jätelaki 5 b §:

Jäte, joka on kierrätetty tai muuten hyödynnetty, ei ole enää jätettä, jos:

- 1) sitä on määrä käyttää erityisiin tarkoituksiin;
- 2) sillä on markkinat tai kysyntää;
- 3) se täyttää käyttötarkoituksensa mukaiset tekniset vaatimukset ja on vastaaviin tuotteisiin sovellettavien säännösten ja standardien mukainen; ja
- 4) sen käyttö ei kokonaisuutena arvioiden aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Jätteen luokittelun päättymisen, EEJ

- Jätteen luokittelun päättymisen arviointiperusteet voidaan säätää jätelajikohtaisesti EU-harmonisoituina säädöksinä tai kansallisesti valtioneuvoston asetuksella.
- Jos EU-tason tai kansallista säädöstä ei ole, jätteen luokittelun päättymisen tai sivutuotteeksi määrittäminen voidaan ratkaista jokaisen toiminnanharjoittajan ja tämän hallussa olevan materiaalin osalta erikseen tapauskohtaisessa päätöksentekomenettelyssä.
  - pääsääntöisesti ympäristönsuojelulain mukaisessa ympäristölupamenettelyssä osana laitoksen lupahakemusta tai tarpeen mukaan erillisenä luvan muutoksena.
    - asian ratkaisee laitoksen ympäristölupaviranomainen eli kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tai aluehallintovirasto.
  - Lisäksi valvontaviranomainen (ELY-keskus) voi toiminnanharjoittajan pyynnöstä ja tämän esittämällä perusteilla todentaa, ettei kyse ole jätteestä. Valituskelpoisen päätöksen saadakseen toiminnanharjoittajan on kuitenkin tehtävä ympäristönsuojelulain mukainen lupahakemus.

Jätteeksi luokittelun päättyminen, EEJ

- EU:n EOW-asetuksia annettu
  - Rauta-, teräs- ja alumiiniromulle
  - Kupariromulle
  - Lasimurskalle
    - EU-asetukset velvoittavat sellaisenaan, mutta asetusten arviointiperusteiden käyttö toiminnanharjoittajalle vapaaehtoista
    - Jos asetusten vaatimuksia ei käytetä => ovat jätteitä
- Lisäksi EU:n lannoitevalmisteasetuksessa (2019/1009/EU) säädetään tiettyjen jätemateriaalien jätteeksi luokittelun päättymisestä silloin, kun ne sisältyvät vaatimustenmukaiseen EU-lannoitevalmisteseen

Jätteeksi luokittelun päättymisen, EEJ

- Ensimmäinen kansallinen EEJ-asetus on annettu betonimurskeesta
  - Valtioneuvoston asetus betonimurskeen jätteeksi luokittelun päättymisen arviointiperusteista, 466/2022.
    - Koskee toimintaa, jolla on ympäristölupa betonijätteen käsittelyyn.
    - Pohjois-Savossa EEJ-betonimurskeen valmistukseen on hyväksytty laatujärjestelmä Jätekuikko Oy:llä Kuopion Jätekeskuksessa.
- valmistelussa on kansallinen valtioneuvoston asetus mekaanisesti kierrätetyn muovijätteen jätteeksi luokittelun päättymistä koskevista arviointiperusteista

Tapauskohtaisesta EEJ-harkinnasta

- Jos kansallisia säännöksiä jäteluokituksen päättymisestä ei ole annettu, voidaan asiasta päättää tapauskohtaisesti
- Kokonaisarviointi ottaen huomioon asiaa koskeva oikeuskäytäntö
  - EU tuomioistuin antanut useita tuomioita, joissa on annettu tulkintoja jätteeksi luokittelun päättymisestä.
- Jäteluonteen arvioi ensisijaisesti se, jonka toiminnassa materiaali syntyy tai jonka hallussa se on => tekee aloitteen tapauskohtaisesta jäteluokituksen päättymisestä

Tapauskohtaisesta EEJ-harkinnasta

- Tapauskohtainen ratkaisu aina jäte- ja toiminnanharjoittajakohtainen => ei sovelleta saman materiaalin muihin haltijoihin
- HUOM! Jätteen hyödyntämistoimi, jossa jätettä käsitellään siten, että sen jäteominaisuudet lakkaavat, on ympäristölupaa edellyttävää ammattimaista tai laitosmaista jätteenkäsittelytoimintaa

Kun materiaali on saanut EEJ-statusen

- Ei enää sovelleta jätelainsäädännön vaatimuksia
- Tulee vastata ko. materiaaliin sovellettavaa tuotelainsäädäntöä tai kemikaalilainsäädäntöä
  - Voi joutua soveltamaan useita rinnakkaisia säännöksiä
- HUOM! Jätteeksi luokittelun päättymistä koskevat sekä kansalliset asetukset että tapauskohtaiset päätökset ovat lähtökohtaisesti voimassa vain siinä maassa, missä ne on annettu.
  - Jos on erimielisyyttä eri maiden viranomaisten välillä => materiaalia on pidettävä edelleen jätteenä ja sovelletaan jätteen kansainvälistä siirtoa koskevia menettelyjä

Kun materiaali on saanut EEJ-statusen

- Markkinoille saatettavasta EEJ-materiaalista on laadittava vaatimustenmukaisuusilmoitus sekä muut tarvittavat tuote- tai kemikaalilainsäädännön mukaiset asiakirjat, esimerkiksi CE-merkittyä tuotetta koskeva suoritustasoilmoitus ja kemikaaliturvallisuuslain mukainen käyttöturvallisuustiedote
- Ympäristönsuojeluviranomainen ei valvo enää materiaalin, jonka jätteeksi luokittelu on päättynyt, käyttötarkoituksen mukaista käyttöä markkinoille saattamisen jälkeen, vaan materiaali siirtyy tuotevalvonnan piiriin asianomaisille viranomaisille (esimerkiksi rakennustuotteiden markkina- ja turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ja lannoitevalmisteiden markkinoille saattamista ja maahantuontia valvoo Ruokavirasto). Lisäksi tuotteiden vientiä ja tuontia valvoo Tulli.

Pohjois-Savon alueella tehdyt EEJ ja sivutuote-päätökset

- Stora Enso Oyj, Varkauden tehdas:
  - Tuotannossa syntyvä kierrätyskuitulaitoksen muovijae, muilta vastaavilta kierrätyskuitulaitoksilta vastaan otettava muovijae sekä meesakalkki, tärpähti, mäntyöljy ja kattilan K7 kaasuttimella erotettava alumiini, Sivutuotteita
- Jätekukko Oy, Heinjoen ylijäämämaiden läjitysalue (maankaatopaikka):
  - Välppämällä ja keskenään sekoittamalla käsitelty puhdas maa-aines, EEJ

Pohjois-Savon alueella tehdyt EEJ ja sivutuote-päätökset

- Yara Oy, Siilinjärvi:
  - Yara **maanparannuskipsi** tuotenimikkeillä käytettävät maanparannusaineet, jotka valmistetaan kipsistä huuhtelemalla sitä sade- ja valumavesillä 2–3 vuotta, lisäämällä siihen magnesiumoksidia, biotiittia, kalkkia tai muuta käyttötarkoitukseen sopivaa kemikaalia sekä murskaamalla ja seulomalla se, ovat tuotteita. EEJ.
  - Läjitetyn **pasutteen** jäteominaisuus (jäteluokitusnumero 060699) päättyy siltä osin kun pasutetta toimitetaan asiakkaille käytettäväksi teollisessa tuotannossa laillisena ja asiakasteollisuuden teknisten vaatimusten mukaisena raaka-aineena, tuotteena tai tuotteen osana, ja kun pasute on käynyt läpi hakemuksen mukaisen hakijan sisäisen laadunvarmennuksen ja kun se on lastattu asiakkaalle toimitusta varten. EEJ.

Pohjois-Savon alueella tehdyt EEJ ja sivutuote-päätökset

- Olvi Oyj, Iisalmi
  - Tuotannon jäännökset hiiva ja mäski ovat sivutuotteita, kun ne hyödynnetään rehuna.
- Gasum Oy, Kuopion biokaasulaitos:
  - Ammoniumvesi, EEJ
- Jätekkukko Oy, Kuopion Jätekeskus,
  - Hiekoitushiekat, EEJ

Betonin EEJ

- [Vna betonimurskeen jätteeksi luokittelun päättymisen arviointikriteereistä](#)
- [EEJ-asetuksen soveltamisohje](#)
- Valtioneuvoston asetus betonimurskeen luokittelun päättymisen arviointiperusteista
  - Valmistajalle, jolla on ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:ssä tarkoitettu ympäristölupa betonijätteen murskaustoimintaan
  - Valmistajalle, jonka toiminnassa murskataan betonijätettä kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 858/2018 nojalla.

Asetusta sovelletaan toimipaikkakohtaisesti – ei yrityskohtaisesti

Asetus ei koske muuta betonijätteen murskausta, kuten purkukiinteistöllä tapahtuvaa ei-ympäristöluvanvaraista murskaustoimintaa

Syöttöpanokseksi sallitut betonijätteet

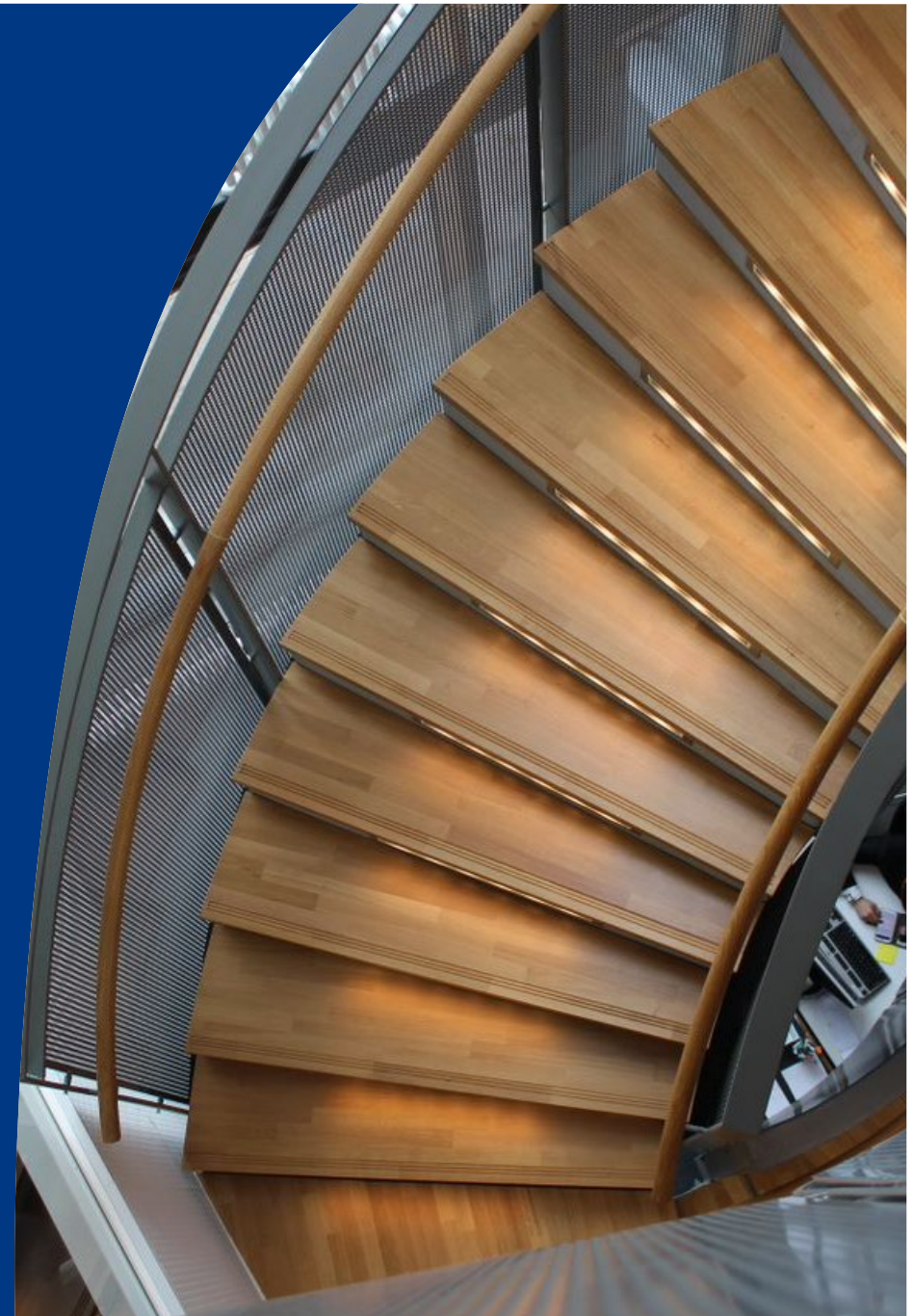
Taulukko 1. Syöttöpanokseksi sallitut betonijätteet ja niiden jätenimikkeet

Betonijätteen tyyppi	Jätenimike
1. Käyttämättömistä betonista peräisin oleva betonijäte* a) valmisbetonin tuotannossa syntyvä betoniliete ja ylijäänyt betoni; b) liete, jota syntyy betonituotetehtaalla tapahtuvassa kovettuneen betonin sahaamisessa tai hiomisessa; c) rakentamiseen toimitettu valmisbetoni, joka on palautettu käyttämättömänä; d) käyttämätön betoni, joka on peräisin rakentamisesta ja joka ei sisällä muita kuin betonimassan valmistuksessa käytettyjä materiaaleja; e) jätteiden mekaanisessa käsittelyssä esikäsitelty, alakohdassa a–d tarkoitettu jätenimikkeisiin 10 13 14 tai 17 01 01 kuuluva käyttämättömästä betonista peräisin oleva betonijäte	10 13 14 10 13 14 10 13 14 17 01 01 19 12 12
2. Käyttämättömistä betonituotteista peräisin oleva betonijäte a) betonituotteet, jotka ovat peräisin niitä valmistavilta tuotantolaitoksilta tai rakentamisesta ja jotka eivät sisällä muita kuin betonimassan valmistuksessa käytettyjä materiaaleja ja raudoitusterästä; b) betonituotteet, jotka ovat peräisin niitä valmistavilta tuotantolaitoksilta tai rakentamisesta ja jotka sisältävät betonimassan ja raudoitusteräksen lisäksi muita materiaaleja; c) jätteiden mekaanisessa käsittelyssä esikäsitelty, alakohdassa a ja b tarkoitettu jätenimikkeeseen 16 03 04 kuuluva käyttämättömistä betonituotteista peräisin oleva betonijäte	16 03 04 16 03 04 19 12 12
3. Käytetystä betonista peräisin oleva betonijäte a) rakennusten, rakennelmien tai rakenteiden purkamisessa syntyvä betonijäte; b) rakentamisessa syntyvä betonijäte, joka sisältää tai saattaa sisältää betonimassan lisäksi muita materiaaleja tai epäpuhtauksia; c) jätteiden mekaanisessa käsittelyssä esikäsitelty, a ja b alakohdassa tarkoitettu jätenimikkeisiin 17 01 01 tai 17 01 07 kuuluva betonijäte	17 01 01 17 01 07 19 12 12

* Syöttöpanoksena käsiteltäessä vastata kemialliselta laadultaan betonituotteita eikä se saa sisältää...

...betonijätteen tulee sisältää...
...betonia tai betonituotteita...

MARA-asetus (843/20217)

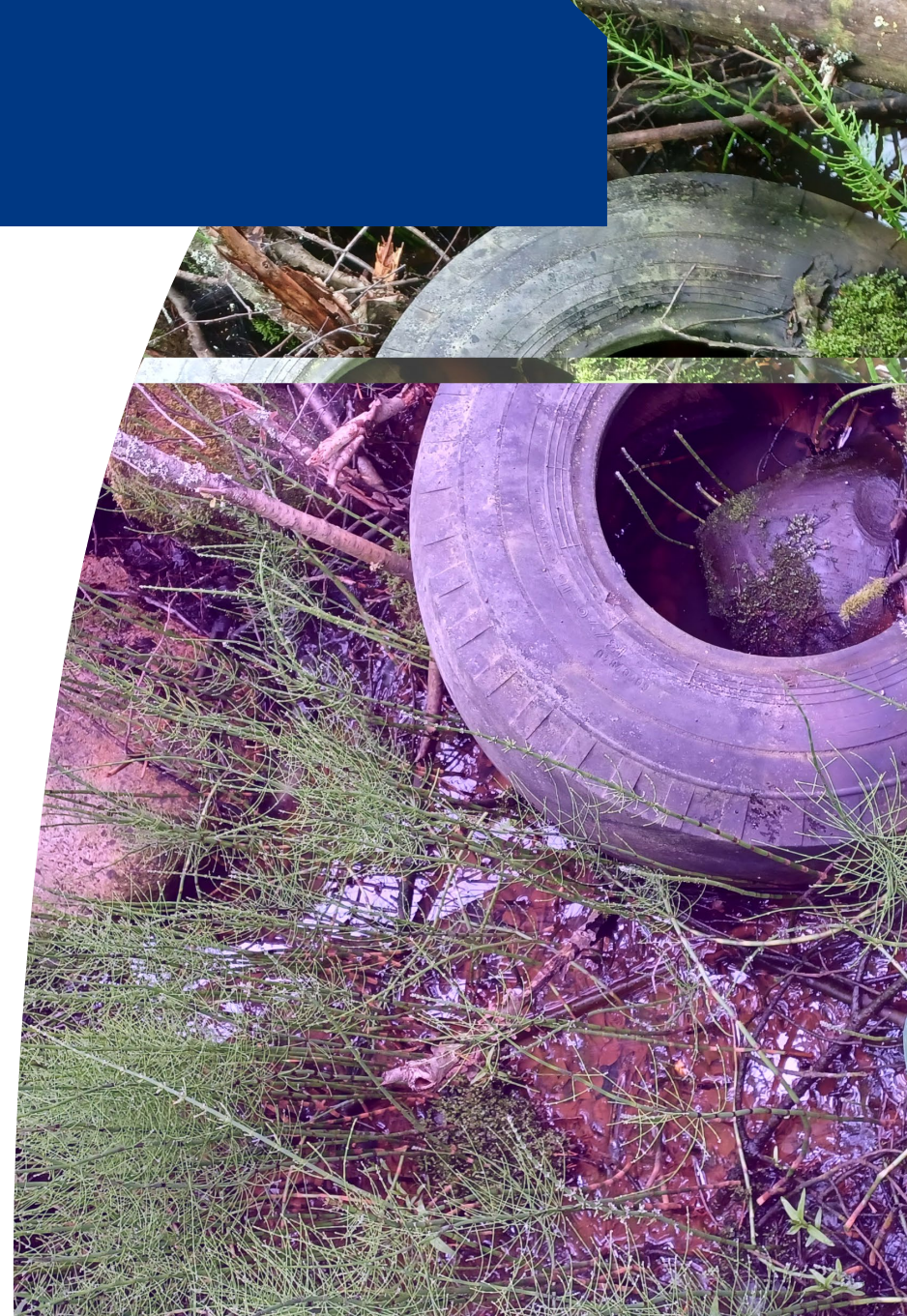
Eräiden jätteiden hyödyntäminen MARA-asetuksella

- Pyritään lisäämään jätteiden hyödyntämistä
  - Väylät, kentät, vallit, ja näiden rakennekerrokset
  - Teollisuus- ja varastorakennusten pohjarakenteet
- Ei sovelleta
  - 1- ja 2- luokan pohjavesialueella
  - asumiseen tai lasten leikkipaikaksi tarkoitettulla alueella
  - luonnonsuojelutarkoitukseen osoitetulla alueella
  - ravintokasvien viljelyyn tarkoitettulla alueella
  - eikä sisämaan tulvavaara-alueella

MARA

- MARA-asetus kattaa seuraavat jätemateriaalit:
  - Betonimurske sekä kevytbetoni- ja kevytsorajätteet
  - Kivihiilen, turpeen ja puuperäisen aineksen polton lentotuhkat, pohjatuhkat ja leijupetihiekka
  - Tiilimurske
  - Asfalttimurske ja -rouhe
  - Käsitelty jätteenpolton kuona
  - Valimohiekat
  - Kalkit
  - Kokonaiset renkaat ja rengasrouhe
  - Edellä mainitut jätteet myös silloin, kun ne on hyödynnetty MARA-asetuksen mukaisesti ja poistetaan rakenteesta hyödynnettäväksi uudelleen MARA-asetuksen mukaisesti.

- Asetus on nimeltään 'asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa'
  - => Hyödynnetyt materiaalit ovat edelleen jätteitä
- Määritetty vaatimukset, joiden täytyessä asetuksessa mainittujen jätteiden hyödyntämiseen ei tarvita ympäristölupaa
- [Soveltamisohje](#)

Jätehuoltorekisteri

Toiminta hyväksytään jätehuoltorekisteriin, jos:

- toimintaa harjoitetaan jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti ja ammattitaitoisesti
- toimintaa harjoitetaan aiheuttamatta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
- toiminnassa käytettävä laitteisto ja kalusto on teknisesti asianmukaista

Jätehuoltorekisteri

- Jätteen ammattimainen kuljettaminen ja välittäminen vaatii hyväksynnän jätehuoltorekisteriin
- Hyväksynnän käsittelee paikallinen ELY-keskus
- Menettelyllä varmistetaan, että esitetty toiminta täyttää jätelain edellyttämät vaatimukset
- Päätöksessä annettavilla määräyksillä estetään toiminnasta aiheutuva haitta ja vaara terveydelle
- Hakemus tulee tehdä hyvissä ajoin ennen aiotun toiminnan aloittamista
  - Toiminnan oleellisesta muutoksesta ja lopettamisesta on ilmoitettava ELY-keskukselle
  - Tehdään sähköisen asiointipalvelun kautta

Siirtoasiakirjavelvoite

- Ennen jätteen siirron aloitusta laadittava siirtoasiakirja
  - Vaarallisesta jätteestä
  - Pop-jätteestä
  - Saostus- ja umpisäiliölietteestä
  - Hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietteestä
  - Pilaantuneesta maa-aineksesta
  - Muusta rakennus ja purkujätteestä kuin pilaantumattomasta maa-aineksesta, joka siirretään ja luovutetaan vastaanottajalle
- Tarpeelliset tiedot jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimituspaikasta ja –päivämäärästä, käsittelytavasta toimipaikassa sekä kuljettajasta

Siirtoasiakirjavelvoite

- Siirtoasiakirja on laadittava sähköisenä
- Siirtoasiakirjan on oltava luettavissa jätteen siirron aikana ja sen on oltava saatavissa kaikille siirtoon osallistuville
- Jätteen haltijan on vahvistettava siirtoasiakirjassa annettujen tietojen oikeellisuus, jätteen kuljettajan jätteen kuljetettavaksi ottaminen ja vastaanottajan jätteen vastaanotto sähköisellä allekirjoituksella, sähköisellä leimalla tai muulla luotettavalla sähköisellä todentamismenetelmällä.
- Siirtoasiakirja on säilytettävä kolmen vuoden ajan siirron päättymisestä
- Laatija huolehtii siirtoasiakirjan toimittamisesta siirtoasiakirjarekisteriin

Aluehallinnon uudistuksesta

- Kootaan valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä uuteen valtakunnalliseen virastoon
  - Valvira, avit ja ELY-keskusten Y-vastuualueen tarkoituksenmukaiset tehtävät yhdistetään
- Tavoitteena
  - vahvistaa ja yhdenmukaistaa lupa- ja valvontakäytäntöä
  - Sujuvoittaa prosesseja ja palvelua
- Uudistus käynnistyi syksyllä 2023 ja uuden mallin mukaan mennään 2026
  - Seuraava infotilaisuus 15.3.

<https://vm.fi/hanke?tunnus=VM114:00/2023>

UTU-työryhmä (UTU = Uusiomateriaalien tuotteistaminen)

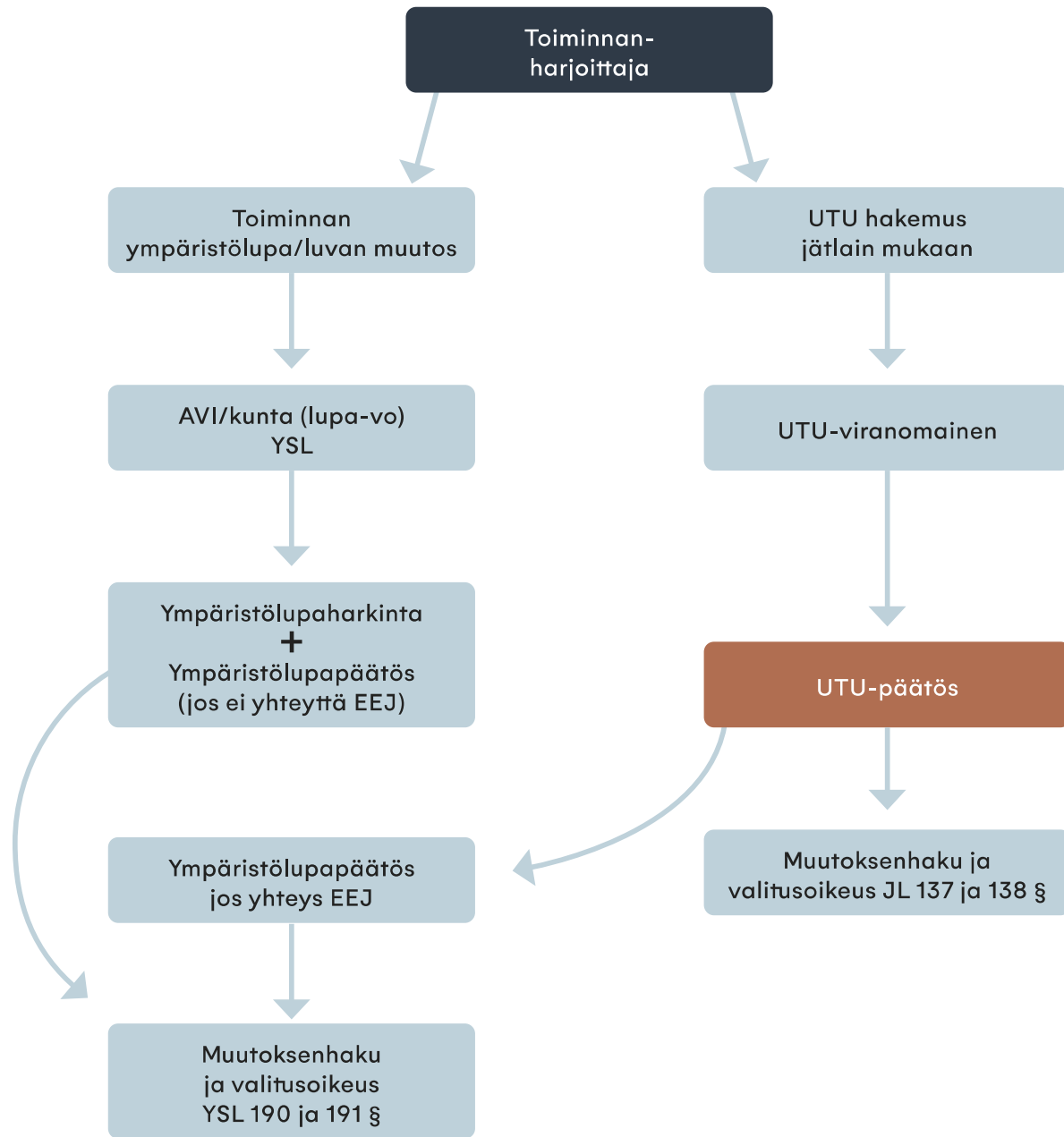
- Työryhmän toimikausi 9/2021 – 12/2023
- Tehtävänä:
  - kartoittaa nykyiseen jätteeksi luokittelun päättymistä ja sivutuotteita koskevaan tapauskohtaiseen päätöksentekoon liittyviä kokemuksia ja seuraa hallintokäytäntöä
  - tarkastelee tapauskohtaisen jätteeksi luokittelun päättymistä ja sivutuotteeksi luokittelua koskevan päätöksenteon menettelyllisiä kehittämisvaihtoehtoja ja tekee esityksen tätä koskevista lainsäädäntömuutostarpeista
  - arvioi tarvetta ja toimintatapoja kansallisten jätelajikohtaisten EEJ-asetusten säätämiseksi
  - lisäksi seuraa EU:ssa tapahtuvaa kehitystä ja tarvittaessa tunnistaa vaikutuskohteita (esimerkiksi liittyen jätelajeihin, joiden osalta EU-harmonisointi olisi tarpeen tai hyödyllinen)

UTU-työryhmän väliraportti 30.6.2022

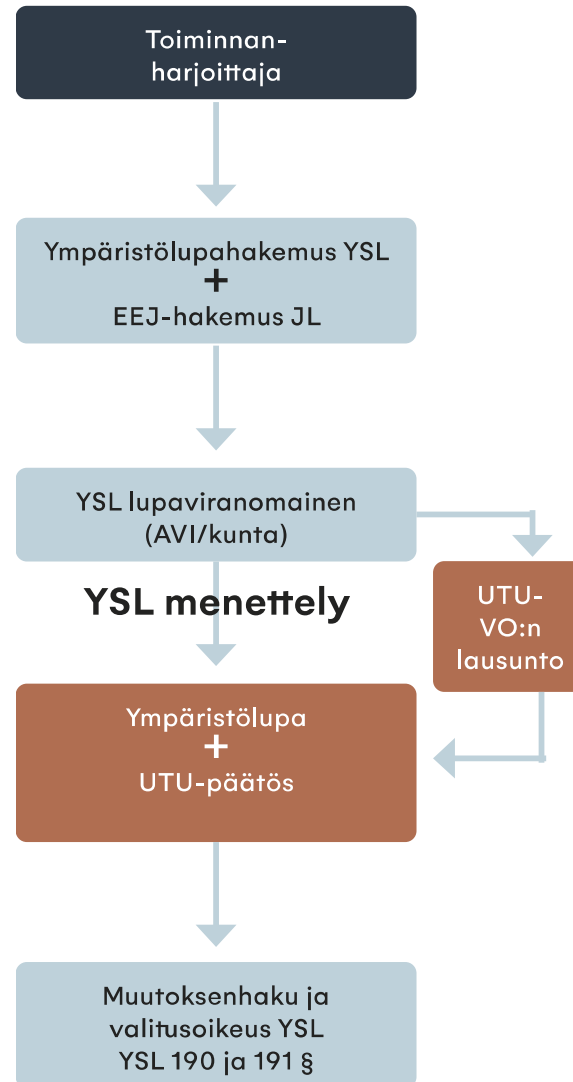
- Jätelakiin uusi, ympäristölupamenettelystä irrotettu ja kevyempi päätösmenettely, joka koskee sekä sivutuotetta että EEJ-arviointia
- Päätöksentekotoimivalta yhdelle viranomaiselle (UTU-viranomainen)
  - Valtion viranomainen, AVI/ELY
- perustetaan EEJ- ja sivutuotepäätöksiä koskeva päätöstietokanta
- kehitetään uusiomateriaalien ympäristövaikutusten riskinarviointia systemaattisemmaksi
- päivitetään ympäristöministeriön v. 2019 muistio.

- Haasteena se, miten UTU-menettely suhteutetaan ympäristölupaharkintaan ja menettelyyn. Vaihtoehtoina
  - aina erillinen UTU-menettely tai
  - ympäristölupaviranomainen voi ratkaista myös UTU-asian silloin, kun sillä on [olennainen/merkittävä] yhteys toiminnan ympäristölupaharkintaan. Tällöin UTU-viranomainen toimii lupaharkinnassa asiantuntijaviranomaisena UTU-asian osalta

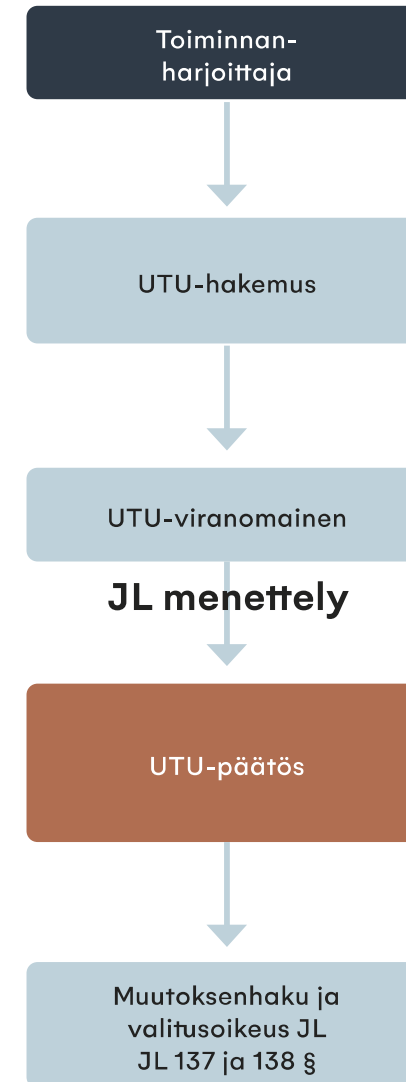
Seuraavat vaihtoehtokuvat ovat UTU-työryhmän tiedostoista:

Olennainen yhteys ja lupa-asia vireillä

Ei olennaista yhteyttä/ei lupa-asiaa vireillä

Ohjeita

- Jätelain eräiden säännösten tulkintalinjauksia, Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto, muistio, 19.12.2014.
- Jätteeksi luokittelun päättymistä koskeva tapauskohtainen päätöksenteko, Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto, muistio, 30.8.2019
- [UTU-työryhmän nettisivut](#)

Lisätietoja

Terhi Lylyjärvi

Ympäristöylitarkastaja

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus,

Ympäristönsuojelu ja ilmasto – yksikkö

terhi.lylyjarvi@ely-keskus.fi